

УДК 342.4.09(477)
ББК 67.9(4Укр)400
Ф79

Рецензенти:

- В. Ф. Сіренко**, чл.-кор. НАН України, д-р юрид. наук, професор;
В. Ф. Опришко, чл.-кор. НАН України, д-р юрид. наук, професор;
А. М. Колодій, чл.-кор. НАПрН України, д-р юрид. наук, професор.

Формула демократії: «Народ — Конституція — влада».
Ф79 20-річчю Конституції України присвячується / О. Мороз,
О. Ющик, О. Скрипнюк, М. Теплюк, Л. Супрун; упоряд. О. Мороз,
О. Ющик. — К.: Парлам. вид-во, 2016. — 308 с.
ISBN 978-966-922-042-4

У книзі висвітлюються проблеми розвитку конституціоналізму в Україні. На матеріалах наукових публікацій за майже чверть століття автори — знані вчені-конституціоналісти і державні діячі вибудовують наукову альтернативу тій хибній політико-юридичній практиці, яка гальмує розвиток суспільства по шляху необхідних Україні реформ і утвердження її як демократичної і правової держави. Автори розмірковують над проблемами співвідношення політики і права, значенням Конституції для розвитку національної державності, на конкретних прикладах демонструють науковий підхід до політико-правового аналізу ситуацій, що склалися в різні періоди за 20-річну історію Конституції України. Подається також розроблений за участю авторів науково обґрунтований проект нової редакції Конституції України (Народної Конституції).

Розраховано на правознавців, аспірантів і студентів, депутатів Рад усіх рівнів, політиків, державних службовців, усіх, хто цікавиться проблемами розвитку конституціоналізму, держави і права в Україні.

УДК 342.4.09(477)
ББК 67.9(4Укр)400

Зміст

Конституції — науковий підхід (Замість передмови)	5
I. ВІД ПРЕЗИДЕНТСЬКО-ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ДО ПАРЛАМЕНТСЬКО-ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ (1996–2006 рр.)	13
10 років Конституції України і юридична наука	15
Законодавчий процес — на наукову основу	18
На перший план виходить реформування інститутів публічної влади	26
Політика, право, Конституція	35
Все можуть королі, або Чи обов'язковий закон для Конституційного Суду України	41
Суперечності Конституції України як юридична передумова її змінення	50
II. ПОВТОРЕННЯ ПРОЙДЕНОГО: ПОЛІТИКА ПРОТИ ПРАВА (2006–2016 рр.)	57
Правові проблеми змінення Конституції України	59
Що дозволено Юпітеру... ..	70
Указ — ще не указ	72
Уроки бухгалтерії народного волевиявлення	79
Юридичні пустощі навколо повноважності Верховної Ради України	82
Парламентський регламент — не закон... ..	93
Актуальні проблеми розвитку парламентаризму в контексті конституційного процесу в Україні	100
Правові проблеми конституційного визначення парламентської коаліції в Україні	109
Коли Конституція не «мовчить»... ..	117
Чи буде світло в Україні чи буде світанок?	121

Президентські вибори в Україні: що вирішив Конституційний Суд?	131
Конституційна законність як визначальна засада публічної влади	139
Судові реформи не завадять більше здорового глузду	144
Введення в дію конституційних законів: проблемні питання	149
Україна — правова держава?	157
Внесення змін до Конституції України: проблема конституційності	168
Політична доцільність і право народу	175
Політика без права межув з авантюрою та шахрайством	183
Свобода як умова правового прогресу: деякі методологічні питання	188
III. ДЕМОКРАТИЧНА КОНСТИТУЦІЯ — ФУНДАМЕНТ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВНОСТІ	
Сучасний конституційний процес в Україні: передумови, завдання та перспективи	195
Без легітимної Конституції не може бути легітимної влади	204
Імперативна логіка Конституції	213
Конституційні основи ефективності державної влади в Україні в умовах здійснення реформ	216
Конституційні митарства чи народна Конституція?	224
Конституційний процес і реформи в Україні: стратегічні й тактичні питання	232
Підтримати народну конституцію — найвища громадянська позиція кожного!	240
Бути чи не бути (Замість післямови)	305

*«Добрый разум робить легким
будь-який спосіб життя».*
Григорій Сковорода

Конституції — науковий підхід (Замість передмови)

Чого не вистачає Україні для того, аби стати заможною, квітучою та успішною країною? Нібито все у нас є: і люди талановиті, і земля родюча... Бракує одного — ладу в управлінні власними справами, розумної влади.

З часів великого Кобзаря для нашого народу залишається актуальним все те ж саме запитання:

*Чи ми діждемось Вашингтона
З новим і праведним законом?...*

Суверенній Україні на зорі незалежності конче необхідна була Конституція. Робота над нею розпочалася ще в першому скликанні, та йшла вона непросто. Пригадується, ще у 1993 р. у статті в «Голосі України» її автори (О. Мороз, І. Мусієнко, О. Ющик) щодо проекту нової Конституції України звертали увагу на ті принципові недоліки, які згодом можуть обернутися політичними та іншими негараздами. Та стаття через 21 рік стала приводом для інтерв'ю тому ж таки «Голосу України», опублікованому два роки тому під назвою «Гіркий досвід — учитель нерозумних»:

Кор.: «Гіркий досвід — учитель дурних», — писали ще римляни, маючи на увазі, що ті, хто не обдумує заздалегідь наслідків своїх вчинків, навчаються тільки на помилках. Цей крилатий латинський вираз прийшов мені в голову, коли, перегортаючи старі підшивки газет, я натрапив на статтю в «Голосі України» більш як двадцятирічної давнини під дивною назвою «Про «конституційність» проекту нової Конституції України» («ГУ» від 29 травня 1993 р.). Та стаття вразила мене. Виявляється, ще за три роки до появи Конституції 1996 р.